

Volumul remitentelor primite în România, raportate la PIB, se ridică la 2,8% în 2023 (analiza)

Volumul remitentelor primite în România și raportate la produsul intern brut (PIB) se ridică la 2,8% în 2023 față de 2,1% în 2012, arată o analiză realizată de Ella Kallai, economistul șef al Alpha Bank România.

Potrivit Buletinului lunar al Alpha Bank România Macroeconomia "En detail", remitențele reprezintă o sursă de finanțare pentru gospodăriile populației, provenind din veniturile membrilor gospodăriei aflați în străinătate. Volumul remitentelor este corelat cu numărul emigranților, al celor care trăiesc în alte țări decât țara de origine. Numărul acestora este cu atât mai mare cu cât veniturile din țara de origine sunt mai mici, mișcarea transfrontalieră este mai liberă și cererea de forță de muncă în țările cu venituri ridicate este mare. În plus, distanța, afinitatea de limbă și cultura pot cântări semnificativ la alegerea țării de destinație.

În 2023, numărul emigranților originari din statele membre UE raportat la populație a variat între 24% în România și 2,1% în Danemarca, iar volumul remitentelor primite raportat la PIB a variat între 6,2% în Croația și 0,1% în Irlanda. Numărul emigranților și volumul remitentelor tind să fie mai mari în țările cu PIB pe capătă mai redus.

România, cu 17.000 euro PIB pe capătă în 2023, se distinge printre țările membre ale UE atât prin dimensiunea emigrației cât și prin volumul remitentelor primite. În 2024, 24% din populația țării (4,6 milioane) trăia în străinătate, în creștere de la 14,7% din populație (4,2 milioane) în 2010. Este cea mai mare pondere printre statele membre UE.

În țările din regiune, emigrație consistentă au înregistrat Bulgaria și Polonia, numărul de emigranți reprezentând 19,4% (1,2 milioane) și respectiv 12,5% din populație (4,6 milioane) în 2024. În Cehia și Ungaria, numărul emigranților a fost mai redus, de 5,4% și 5,6% din populație. Doar în Cehia numărul emigranților relativ la populație s-a redus față de 2010. Volumul remitentelor primite raportate la PIB a variat între 1% în Polonia, 1,3% în Cehia, 2,3% în Bulgaria și 2,4% în Ungaria în 2023. În 2023 față de 2012 doar în Polonia volumul remitentelor a scăzut.

Conform sursei citate, în 2023 intensitatea remiterilor calculată ca raport între remitențe (% în PIB) și numărul de emigranți (% în populație) era cea mai redusă în cazul Poloniei, României și Bulgariei de 0,1, însemnând în medie, ca fiecare procent de emigranți în total populație trimite remitențe în jur de 0,1% din PIB. Intensitatea era mai ridicată în cazul Ungariei (0,4) și Cehiei (0,2). Emigrația la mare distanță, caracteristica țărilor care se afla la periferia UE precum Bulgaria, România sau Polonia, tinde să slăbească legătura cu familiile de acasă și implicit remiterile, spre deosebire de emigrația de frontieră la îndemână pentru țările amplasate în vecinătatea țărilor bogate precum Ungaria și Cehia. Emigrația la mare distanță a Poloniei, României și Bulgariei se caracterizează prin creșterea continuă a populației de emigranți, în timp ce emigrația de frontieră a Cehiei și Ungariei a rămas constantă.

În perioada 1990-2024 numărul emigranților a crescut de 4,6 ori în cazul României și s-a dublat în cazul Bulgariei și Poloniei, plecările noilor emigranți depășind numărul emigranților reveniți în țară. În schimb, în Cehia și Ungaria revenirile au compensat noile plecări. De unde rezultă că doar emigrația la mare distanță favorizează creșterea duratei emigrării ce slăbește legăturile cu familiile de acasă și remiterile, se arată în analiza citată.

În perioada 2012-2023 structura pe principalele destinații - UE, țări europene din afara UE și America - a populației de emigranți din regiune a înregistrat evoluții diferite.

În România a scăzut ponderea emigrantilor în UE (de la 84% la 74%) și America (de la 9% la 6%) și a crescut ponderea emigrantilor în țările europene din afara UE (de la 4% la 17%), în principal cu destinația Marea Britanie și Elveția.

În Polonia, ponderea emigrantilor către UE s-a păstrat (61%), dar a crescut ponderea emigrantilor către țările europene din afara UE (de la 18% la 24%), pe seama scăderii ponderii emigrantilor către America (de la 17% la 12%). În Bulgaria, ponderea emigrantilor către UE a crescut (de la 49% la 66%) pe seama scăderii ponderii emigrantilor din țările europene din afara UE (de la 46% la 30%) și s-a păstrat ponderea emigrantilor către America (2%). În Ungaria, ponderea emigrantilor către UE a crescut (de la 69% la 80%) pe seama scăderii ponderii emigrantilor din țările europene din afara UE (de la 10% la 9%) și America (de la 12% la 6%).

În analiza se menționează că, în ciuda schimbărilor destinațiilor emigrantilor din regiune, sursa majoritară a remitențelor primite de țările din regiune a rămas UE. Ponderea remitențelor originare din UE în total a crescut în toate țările regiunii în 2024 comparativ cu 2012, la 70% de la 61% în România, la 72% de la 67% în Polonia, la 67% de la 63% în Bulgaria, la 91% de la 82% în Ungaria, la 82% de la 71% în Cehia.

În 2023, intensitatea remiterilor către România din cele trei destinații cu emigratie comparabilă a fost diferită. Emigranții din Germania, reprezentând 29% din emigratia către UE, trimiteau 39% din remitențele provenite din UE, din Italia, cu emigranți reprezentând 26% din emigranții către UE, proveneau 19% din remitențele din UE, iar aceeași dimensiune a emigrantilor în Spania trimitea 9% din remitențele provenite din UE.

Pentru toate celelalte țări, cu excepția Ungariei, Germania este prima sursă a remitențelor primite din UE.

Autoarea susține că, în România, remiterile raportate la PIB sunt în declin. Chiar dacă veniturile emigrantilor ar putea crește prin emigrarea către țări cu venituri mai mari, emigratia de mare distanță și de durată slăbește legăturile cu familiile de acasă, se mai arată în analiza menționată.